

Teatr Jeleniogórski

Sceny: Animacji i Dramatyczna im. C.K. Norwida

STANISŁAW WYSPIAŃSKI „KLĄTWA”

reżyseria: Łukasz Kos
dramaturgia: Tomasz Śpiewak
scenografia: Thomas Harzem
kostiumy: Anna Maria Karczmarska
muzyka: Krzysztof Topolski, Jan Bernad
przygotowanie wokalne: Jan Bernad, Monika Mamińska

obsada: Irmína Babińska (gościnnie), Elżbieta Kosecka, Joanna Niemirska (gościnnie), Małgorzata Osiej Gadzina, Andrzej Kępiński, Iwona Lach, Piotr Koniecznyński, Jacek Paruszyński, Piotr Żurawski oraz Tomasz Gadzina - lira korbowa (gościnnie)

PREMIERA 1 GRUDNIA 2007, godz. 19.00, Duża Scena, Teatr Jeleniogórski

Historia *Klątwy* jest starsza niż historia *Wesela*, *Wyzwolenia* czy *Akropolis*. Wyspiański publikował *Klątwę* trzykrotnie, po raz pierwszy w roku 1898, lecz pracę nad nią zaczął znacznie wcześniej. Ostatnie wydanie pochodzi z roku 1905 (dwa lata przed śmiercią autora). Jest to zatem tekst, towarzyszący Wyspiańskiemu przez co najmniej dziesięć lat jego życia: życia, co dla twórców spektaklu ma istotne znaczenie, trawionego chorobą. W tym sensie *Klątwa* może być rozumiana jako tekst „prywatny”, taki, w którym autor w formie uniwersalnej tragedii zaszyfrował najbardziej osobiste doświadczenia, emocje i przemyślenia. Susza, stanowiąca tło, na jakim rozgrywają się wydarzenia dramatu oznacza dla realizatorów spektaklu jałową ziemię kultury, cywilizacji, ale także indywidualnej biografii.

Można śmiało powiedzieć, że przedstawienie Teatru Jeleniogórskiego stawia sobie za cel rewizję kanonu twórczości Wyspiańskiego, pisarza pozornie dobrze znanego, czytanego zwykle według stereotypowych kluczy, jednostronnie. *Klątwa* jest w jego twórczości tekstem unikalnym. Odznacza się rzadko u niego spotykaną prostotą fabuły i środków wyrazu. Źródła inspiracji tego tekstu były dwojakie. Wyspiański oparł fabułę na ówczesnych notatkach prasowych zdających relację z tragicznego zdarzenia, jakie rozegrało się w jednej z małopolskich wsi (ukamieniowanie młodej wiejskiej dziewczyny), a jednocześnie w jego wizji artystycznej zdarzenie to urosło do rangi antycznej tragedii (której był admiratorem i znawcą). Stąd z jednej strony prostota i przejrzystość w prowadzeniu wątków i w konstrukcji postaci, z drugiej wprowadzenie wymiaru uniwersalnego, kosmicznego. Dzieje zakazanej miłości księdza i młodej dziewczyny umieszczone są w pieczołowicie odtworzonych realiach XIX-wiecznej małopolskiej wsi, ale też – na wzór antycznej tragedii – grzech, złamanie obowiązujących, ludzkich i boskich, praw wpływa na całą społeczność i więcej – na cały świat: przyroda odpowiada kataklizmem, susza grozi zagładą i jedynym rozwiązaniem tragicznego konfliktu wydaje się ofiara... Postaci mówią stylizowaną gwarą, która nabiera cech języka tragedii; gwara ta brzmi dla nas dzisiaj i swojsko, i obco, stając się zarazem metaforą samego zdarzenia, które w swojej scenicznej klarowności ukazuje zarazem niezrozumiałość ludzkiego losu.

Przedstawienie Łukasza Kosa jest największą produkcją Teatru Jeleniogórskiego zaplanowaną na ten sezon. Na Dużej Scenie powstaje nowoczesna inscenizacja (projekcje wideo, imponująca scenografia). Aktorzy pod kierunkiem specjalistów z Fundacji „Muzyka Kresów” zgłębiają tradycyjne techniki śpiewu tzw. „białym głosem”. Śpiewaniu na żywo towarzyszyć będzie akompaniament na budowanej specjalnie na potrzeby Teatru lirze korbowej.

Najnowsza produkcja Teatru Jeleniogórskiego w reżyserii Łukasza Kosa jest, jak podaje tygodnik „Wprost”, jedną z dziesięciu najbardziej oczekiwanych premier sezonu 2007/2008 w Polsce, a zarazem jedynym spektaklem na tej liście realizowanym poza wielkimi ośrodkami teatralnymi, takimi jak Warszawa, Kraków czy Wrocław.

Do tej produkcji Teatrowi udało się zgromadzić wyjątkowe grono realizatorów i artystów.

Łukasz Kos, znany m.in. z głośnej inscenizacji „Pawia królowej” wg książki Doroty Maśłowskiej w Teatrze Studyjnym w Łodzi (2006), jest laureatem wielu nagród, m.in: Złota Maską dla najlepszego reżysera sezonu za „Beztlenuwce” w Teatrze Nowym w Łodzi (2001), Nagroda Publiczności i 1. saskiewka jurora na V Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Reżyserskiej „Interpretacje” w Katowicach za reżyserię tego samego przedstawienia (2002), nagroda za reżyserię spektaklu „Kurka wodna” Witkiewicza w Teatrze Nowym w Łodzi na XXVIII Opolskich Konfrontacjach Teatralnych „Klasyka Polska” (2003), nagroda za reżyserię spektaklu „Od dziś będziemy dobrzy” Pawła Sali w Teatrze Polskim we Wrocławiu na III Festiwalu Dramaturgii Współczesnej w Zabrze (2003), nagroda za „wrażliwą i skuteczną pracę nad tekstem i aktorem” w przedstawieniu „Koronacja” Marka Modzelewskiego w Teatrze Narodowym w Warszawie na IV Festiwalu Dramaturgii Współczesnej w Zabrze (2004), „ATEST - Świadectwo Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego” za rok 2005 za przedstawienie „Sklep z zabawkami” w Teatrze Lalka w Warszawie (2006).

Dramaturg, **Tomasz Śpiewak** od lat specjalizuje się w twórczości Wyspiańskiego. Obecnie pisze doktorat poświęcony symbolicznej biografii Stanisława Wyspiańskiego jako syfilityka w kulturze polskiej/tekstualizacji i wizualizacji choroby w kulturze (Mainz Universitaet, Niemcy i Columbia University, New York).

Scenograf, **Thomas Harzem**, absolwent Szkoły Sztuki Wizualnej „CIMdata” w Berlinie (2000). Reżyser, autor filmów, scenograf i video-artysta. Współpracował m.in. z Marią Peszek i Janem Peszkiem przy spektaklu „Miasto Mania” (autor projekcji filmowych i przestrzeni), z Michałem Zadarą w Teatrze Stu w Krakowie przy spektaklach „Wesele” S. Wyspiańskiego (scenografia i instalacja multimedialna), „Na gorąco” w Teatrze Współczesnym w Szczecinie (scenografia i projekcje), z Pawłem Szkotakiem w Teatrze Ruiny w Gliwicach przy realizacji opery „Carmen” (projekcje), z Janem Peszkiem przy „Szalonej lokomotywie” S.I. Witkiewicza w Nowym Teatrze w Słupsku (projekcje) i przy „Zimnym dziecku” Mariusa von Majenburga w PWST w Krakowie (scenografia) i z Arkadiuszem Tworusem w Teatrze Starym w Krakowie przy spektaklu „Sinobrody” Dei Loher (scenografia).

Inscenizacją Kłątwy Teatr włącza się w obchody Roku Stanisława Wyspiańskiego.

28 października, w 100-ną rocznicę śmierci Wyspiańskiego planujemy

specjalny pokaz fragmentów spektaklu.

Na premierę zapraszamy 1 grudnia 2007.